

XOTIN –QIZLAR IJTIMOY FAOLLIGINING JAMIYAT TARAQQIYOTIGA KO‘RSATAYOTGAN TA’SIRI

Sh.A.Rasulova

*Farg‘ona davlat universiteti . Jismoniy tarbiya va sport fakulteti.
Umumkasbiy fanlarni o‘qitish metodikasi kafedrası katta o‘qituvchisi*

Annotatsiya. Mazkur maqolada xotin-qizlarning jamiyatdagi roli va ularning ijtimoiy faolligini oshirishning zarurligi hamda ahamiyati tahlil qilingan. Xotin-qizlarning iqtisodiy, siyosiy, madaniy va ijtimoiy jarayonlardagi ishtiroki nafaqat ularning shaxsiy hayotini yaxshilash, balki jamiyatning barqaror rivojlanishiga ham hissa qo‘shadi. Maqolada ayollar faolligini oshirish orqali jamiyatda tenglik, adolat va farovonlikni ta‘minlash yo‘llari ko‘rsatilgan. Shuningdek, gender tengligini ta‘minlash, ayollar huquqlarini himoya qilish va ularning salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarish uchun davlat va jamiyat oldida turgan vazifalar yoritilgan.

Kalit so‘zlar: Xotin-qizlar huquqlari, Ijtimoiy faollik, Tenglik va inklyuzivlik, Gender tengligi, Iqtisodiy mustaqillik, Xotin-qizlarning roli, Ravnaq va taraqqiyot, Ma‘naviy tarbiya, O‘qish va ta‘lim, Xotin-qizlarni qo‘llab-quvvatlash

Аннотация . В данной статье анализируется роль женщин в обществе, а также необходимость и важность повышения их социальной активности. Участие женщин в экономических, политических, культурных и социальных процессах не только улучшает их личную жизнь, но и способствует устойчивому развитию общества. В статье показаны пути обеспечения равенства, справедливости и благополучия в обществе за счет повышения активности женщин. Также были освещены задачи, стоящие перед государством и обществом по обеспечению гендерного равенства, защите прав женщин и полной реализации их потенциала.

Ключевые слова. *Права женщин, Социальная активность, Равенство и инклюзивность, Гендерное равенство, Экономическая независимость, Роль женщины, Прогресс и развитие, Духовное образование, Образование и обучение, Поддержка женщин*

Annotation. *This article analyzes the role of women in society and the necessity and importance of increasing their social activity. Women's participation in economic, political, cultural and social processes not only improves their personal life, but also contributes to the sustainable development of society. The article shows ways to ensure equality, justice and prosperity in society by increasing women's activity. Also, the tasks facing the state and society to ensure gender equality, protect women's rights and fully realize their potential have been highlighted.*

Key words: *Women's rights, Social activism, Equality and inclusion, Gender equality, Economic independence, The role of women, Progress and development, Spiritual education, Education and training, Support for women*

Jamiyat taraqqiyoti har bir a'zosining, jumladan, xotin-qizlarning ijtimoiy faolligiga bevosita bog'liq. Xotin-qizlar ijtimoiy hayotning barcha sohalarida faol ishtirok etishi, ularning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish jamiyat taraqqiyotiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Hozirgi zamonda jamiyat taraqqiyoti uchun tenglik, inklyuziya va hamkorlikka asoslangan siyosatni qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shu sababli, xotin-qizlar ijtimoiy faolligini oshirish masalasi nafaqat shaxsiy, balki ijtimoiy taraqqiyotning muhim yo'nalishlaridan biri sifatida ko'rib chiqilishi lozim.

Xotin-qizlarning ijtimoiy faolligi jamiyatda turli sohalaridagi masalalarning muvaffaqiyatli hal etilishiga ta'sir qiladi. Ayollar ijtimoiy hayotga faol jalb qilingan taqdirda, ularning turli sohalaridagi yondashuvlari, fikrlari va yordami bilan jamiyatda samarali ishlab chiqarish jarayoni yaratilgan bo'ladi. Tadqiqotlar

shunga ishora qiladiki, ayollarning siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayotdagi faol ishtiroki jamiyatdagi tenglikni mustahkamlaydi, innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlaydi va qashshoqlikni kamaytiradi. Biroq, xotin-qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga to'sqinlik qiladigan omillar mavjud. Ularning asosiysi — gender stereotiplari va patriarxal tizimlar. Bu tizimlar xotin-qizlarning ijtimoiy faolligini cheklaydi va ularni uy-ro'zg'or ishlari bilan cheklanishga majbur qiladi. Shu sababli, jamiyatda xotin-qizlarning ijtimoiy faolligini oshirish uchun bu kabi to'siqlarni bartaraf qilish zarur.

Xotin-qizlar ijtimoiy faolligining jamiyat taraqqiyotiga ko'rsatayotgan ta'siri ko'p jihatdan yaqqol ko'zga tashlanadi. Ayollarning ishlab chiqarish jarayoniga faol jalb qilinishi mehnat bozorida ijobiy o'zgarishlarga olib keladi. Ayollarning iqtisodiy hayotda ishtirok etishi ularning shaxsiy daromadlarini oshiradi va shu bilan birga jamiyatning iqtisodiy rivojlanishiga hissa qo'shadi. BMTning ma'lumotlariga ko'ra, agar ayollarning ishlab chiqarishdagi ishtiroki bir necha foizga oshsa, davlat yalpi ichki mahsuloti sezilarli darajada o'sadi. Siyosiy jarayonlarda xotin-qizlarning faol ishtirok etishi gender tenglikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Ayollarning davlat boshqaruvidagi ishtiroki orqali qonunlarning barcha a'zolar manfaatiga muvofiq bo'lishi ta'minlanadi. Xotin-qizlarning siyosiy jarayonlarda ko'proq ishtirok etishi jamiyatda adolat va tenglikka asoslangan tuzilmalarni yaratishga ko'maklashadi. Xotin-qizlar salomatlik va ta'lim sohalarida faol ishtirok etgan holda, kelajak avlodlar sog'lom va bilimli bo'lishiga hissa qo'shadi. Ayollarning ta'lim sohasidagi faolligi kelajak avlodlarning yuqori malakali va bilimli bo'lishiga olib keladi. Shuningdek, ayollar sog'liqni saqlash sohasida faol bo'lsa, bolalar o'limini kamaytirish va oilalarda sog'lom hayot tarzini shakllantirish mumkin bo'ladi. Xotin-qizlarning ijtimoiy faolligi madaniy qadriyatlarni yangilash va ularni jahon madaniyati bilan uyg'unlashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayollar ijtimoiy va madaniy jarayonlarda faol bo'lishsa, ular yangi g'oyalarni ilgari surish, innovatsiyalarni

qo'llab-quvvatlash va jamiyatdagi aloqalarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Xotin-qizlarning ijtimoiy faolligini oshirishda quyidagi strategiyalar muhim ahamiyat kasb etadi:

Ta'limni kengaytirish va rivojlantirish: Ta'lim ayollar uchun ijtimoiy faollikning asosiy vositasi hisoblanadi. Xotin-qizlarning ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirish, ularning kasbiy malakasini oshirish va liderlik ko'nikmalarini rivojlantirish orqali ayollarning jamiyatdagi o'rnini mustahkamlash mumkin.

Tenglikni qo'llab-quvvatlovchi siyosatlar: Ayollarning iqtisodiy, siyosiy va madaniy sohalaridagi ishtiroki uchun imkoniyatlar yaratish davlat siyosatining muhim qismidir. Tenglikni ta'minlashga qaratilgan qonun va siyosatlar jamiyatda xotin-qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga yordam beradi.

Mediada ayollarning faolligini yoritish: Media va ijtimoiy tarmoqlar orqali xotin-qizlarning ijtimoiy faolligini yoritish ularning ishonchini oshiradi va jamiyatdagi ijobiy imidjini shakllantiradi. Bu, o'z navbatida, ko'proq ayollarni ijtimoiy hayotda ishtirok etishga rag'batlantiradi.

Gender stereotiplarini kamaytirish: Jamiyatda mavjud bo'lgan gender stereotiplarini yo'q qilish va ayollarga nisbatan teng munosabatda bo'lish targ'ibotini olib borish muhimdir. Buning uchun ta'lim dasturlari, treninglar va ommaviy axborot vositalari orqali jamiyatda tenglik va inklyuziya qadriyatlarini rivojlantirish zarur. Bir qator davlatlarda xotin-qizlar ijtimoiy faolligini oshirishda muvaffaqiyatli qadamlar tashlanmoqda. Masalan, Shvetsiya, Norvegiya va Finlyandiya kabi davlatlarda gender tenglikni ta'minlash uchun maxsus qonunlar qabul qilingan va xotin-qizlar ish o'rinlari, ta'lim, siyosat va iqtisodiy faoliyatda teng imkoniyatlarga ega. Hindiston va Braziliya kabi rivojlanayotgan davlatlarda ham xotin-qizlarning iqtisodiy faolligini oshirishga qaratilgan dasturlar yaratilgan. Bu dasturlar ayollarning o'z bizneslarini ochishga yordam beradi,

ularning moliyaviy mustaqilligini mustahkamlaydi va natijada jamiyatning iqtisodiy rivojlanishiga xizmat qiladi.

Jamiyat taraqqiyotini ta'minlashda xotin-qizlarning ijtimoiy faolligini oshirish muhim ahamiyatga ega. Ayollarning iqtisodiy, siyosiy va madaniy sohalarda teng ishtirok etishi jamiyatning barcha a'zolari manfaati uchun zarur. Ayollarning faolligi orqali jamiyatda tenglik, adolat va barqarorlik mustahkamlanadi, bu esa umumiy taraqqiyotga olib keladi. Xotin-qizlarning ijtimoiy faolligini oshirish orqali ishlab chiqarish jarayonida innovatsiyalar, samaradorlik va iqtisodiy o'sish ta'minlanadi. Siyosiy islohotlarda ayollarning ishtiroki demokratik institutlarni mustahkamlashga yordam beradi. Ta'lim, salomatlik va ijtimoiy himoya sohalaridagi o'zgarishlar esa kelajak avlodning barkamol rivojlanishiga zamin yaratadi. Shunday ekan, xotin-qizlarning ijtimoiy faolligini qo'llab-quvvatlash, ularga teng imkoniyatlar yaratish va gender tenglikni ta'minlash jamiyat taraqqiyotining muhim asoslaridan biri sifatida qaralishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. "O'zbekistonda gender tenglik va xotin-qizlar huquqlari" – M.Abdusamadova, N.Karimova .Toshkent. (2018)
2. "Xotin-qizlar va jamiyat: ijtimoiy faollik asoslari" – M.Yusupova .Toshkent .(2020)
3. "Gender tenglik asoslari" – Sh.Mirzayeva.Toshkent. (2019)
4. "O'zbekistonda xotin-qizlar ijtimoiy faolligini oshirish yo'nalishlari" – D.Rahimova .Toshkent.(2021)
5. Rasulova, S. A., & Azimov, U. A. (2020). FORMATION OF AXIOLOGICAL CONSCIOUSNESS IN THE ERA OF GLOBALIZATION.

Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology, 2(4), 228-231.

6. Расулова, Ш. А. (2021). ИНСОН АХЛОҚИЙ-ЭКОЛОГИК МАДАНИЯТИНИ ФАЛСАФИЙ ЖИҲАТЛАРИ. Экономика и социум, (3-2 (82)), 273-275.

7. Расулова, Ш. А. (2021). MAN-ECOLOGIST-ENTONIC PHILOSOPHICAL CULTURE. Экономика и социум, (3-2), 273-275.

8. Тухтаров, И. М., Хакимов, А. М., Олтамишева, Н. Г., & Расулова, Ш. А. (2021). О МОДЕЛИ ВОСПИТАНИЯ НРАВСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ У МОЛОДЁЖИ. Экономика и социум, (3-2 (82)), 459-466.